

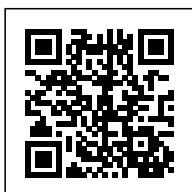

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

389/0

Návrh poslanců Jiřího Miholy, Karla Raise, Františka Váchy, Václava Klause, Terezy Hyťhové, Jaroslava Foldyny a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: Mihola J. a další
Doručeno poslancům: 5. února 2019 v 9:56

ZÁKON

ze dne.....2019,

kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I.

Změna školského zákona

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 158/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 217/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 58/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 242/2008 Sb., zákona č. 243/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 49/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 378/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 331/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona č. 53/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 370/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb., zákona č. 178/2016 Sb. a zákona č. 101/2017 Sb. se mění takto:

1. Ustanovení § 2 odst. 2 se ruší a nově zní:

„(2) Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- b) získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod, plnění občanských povinností a společenských rolí, spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- e) pochopení a osvojení evropských kulturních hodnot a tradic humanismu vycházejících z antického a židovsko-křesťanského duchovního odkazu
- f) utváření vědomí národní a státní příslušnosti, pochopení spolupráce evropských zemí vycházejících z téhož kulturního odkazu jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- g) poznání světových kulturních hodnot a tradic a utváření respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,

h) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.“.

Čl. II.

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

Dosavadní právní stav a principy nové úpravy

Cílem předloženého návrhu zákona je provést v ustanovení § 2, odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.(dále jen „školský zákon“) takové změny, které odpovídají potřebám současnosti, pomohou lépe naplnit úkol systému vzdělávání v ČR jako veřejné služby, posílí úlohu škol jako nejvlivnější, nejuniversálnější a nejsystematičtější integrující instituci ve společnosti této země.

Nová úprava

a) přidává k cílům, kterých má být dosaženo na úrovni pochopení a uplatňování zásad vedle demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod také plnění občanských a společenských povinností.

K postupnému všestrannému zrání lidské osobnosti patří vědomí, že s právem je vždy spjata také povinnost, stejně jako se svobodou odpovědnost. Nutnost zlepšit úroveň občanského vzdělávání rezonuje již delší dobu v odborné veřejnosti včetně MŠMT.

Vést k plnění společenských povinností znamená učit člověka od dětství pozitivně přijímat jednotlivé sociální role jako výzvu a úkol, při jehož zvládnutí podle individuálních možností naplníme svůj osobní, profesní, společenský i občanský život.

b) nově odlišuje úroveň dosaženého cíle u světových a evropských kulturních hodnot a tradic.

V dosavadním textu se v obou případech stanovuje cíl "poznat", tedy pouze získat informace o něčem. Domníváme se, že je to v pořádku se světovými kulturami, abychom si byli vědomi různorodosti světových kultur a respektovali je. Zcela jiné je to však s naší vlastní evropskou kulturou, za jejíž uchování neseme odpovědnost. Proto je důležité její hodnoty a tradice pochopit a osvojit si jako pozitivní sílu, která naši společnost spojuje a nese dál. V novele školského zákona se také hovoří o pramenech evropské kultury: antika, křesťanství, judaismus a humanismus.

K odkazu antiky patří důvěra v rozumové poznání světa, trvalá přítomnost mravních principů, důraz na estetický rozměr života, vědomí spoluodpovědnosti občanů za stát a státní zřízení, přesné vymezení role práva jako stálého usilování o spravedlnost. Také požadavek, aby právní normy nebyly v rozporu s rozumnou praxí, ani s vyššími mravními principy.

K odkazu křesťanství patří, spolu s klíčovým Desaterem přijatým z judaismu, sociální citlivost a ochota pomáhat oslabeným, důsledné respektování lidské důstojnosti, poskytování šance k nápravě chyb, schopnost odpouštět. Patří tam i zásadní přitakávání životu a pozitivním lidským citům a z toho plynoucí snaha o konstruktivní a mírové řešení konfliktů. Humanismus v několika dějinných etapách spojuje odkaz antiky a křesťanství a postupně stanovuje odpovědi na tři základní otázky: v čem jsme si rovni, v čem je třeba zachovat svobodu a v jakých oblastech máme být solidární.

c) v návaznosti na uvedená doplnění navrhuje v rámci existujících bodů dva přesuny, které uvádějí cíle do zřetelnějších souvislostí.

Vzhledem k tomu, že ustanovení § 2 školského zákona má zásadní význam, avšak především deklaratorní povahu, nevzniká nutnost dalších legislativních změn ani změn v zásadních dokumentech našeho vzdělávacího systému (např. Rámcově vzdělávací program).

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované úpravy

Navrhovaná úprava nebude mít žádný hospodářský a finanční dopad ani neklade nároky na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí.

Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami podle ustanovení čl. 10 Ústavy a s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona je zcela v souladu s mezinárodními smlouvami podle ustanovení čl. 10 Ústavy České republiky i s ústavním pořádkem České republiky.

II. Zvláštní část

Čl. I.

Navrhuje se v ustanovení § 2 odst. 2 školského zákona zařadit k cílům, kterých má být dosaženo na úrovni pochopení a uplatňování zásad vedle demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod také plnění občanských a společenských povinností. Nově odlišuje úroveň dosaženého cíle u světových a evropských kulturních hodnot a tradic. V návaznosti na uvedená doplnění se navrhuje v rámci existujících bodů dva přesuny, které uvádějí cíle do zřetelnějších souvislostí.

Čl. II.

Vzhledem k tomu, že pro aplikaci zákona není třeba provádět rozsáhlé přípravy, navrhuje se účinnost dnem vyhlášení.

V Praze dne 30. 1. 2019

Předkladatelé:

Jiří Mihola, v.r.

Pavel Bělobrádek, v.r.

Marek Výborný, v.r.

Jan Bartošek, v.r.

Pavla Golasowská, v.r.

Stanislav Juránek, v.r.

Vít Kaňkovský, v.r.

Ondřej Benešík, v.r.

Jan Čížinský, v.r.

Marian Jurečka, v.r.

Dominik Feri, v.r.

Václav Klaus, v.r.

Jaroslav Foldyna, v.r.

Helena Langšádlová, v.r.

Vlastimil Válek, v.r.

František Vácha, v.r.

Miroslav Kalousek, v.r.

Tereza Hyťhová, v.r.

Tomio Okamura, v.r.

Radovan Vích, v.r.

Zdeněk Podal, v.r.

Miloslav Rozner, v.r.

Monika Jarošová, v.r.

Radek Rozvoral, v.r.

Lucie Šafránková, v.r.

Pavel Jelínek, v.r.

Jaroslav Dvořák, v.r.

Radim Fiala, v.r.

Jiří Kohoutek, v.r.

Karel Rais, v.r.

Roman Kubíček, v.r.

Pavel Plzák, v.r.

Josef Kott, v.r.

Marcela Melková, v.r.

Platné znění vybraného ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

ČÁST PRVNÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

§ 2

Zásady a cíle vzdělávání

(1) Vzdělávání je založeno na zásadách

- a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

(2) Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména

- a) ~~rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,~~

- b) získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- e) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- f) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

(2) Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,**
- b) získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,**
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod, plnění občanských povinností a společenských rolí, spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,**
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,**
- e) pochopení a osvojení evropských kulturních hodnot a tradic humanismu vycházejících z antického a židovsko-křesťanského duchovního odkazu,**
- f) utváření vědomí národní a státní příslušnosti, pochopení spolupráce evropských zemí vycházejících z téhož kulturního odkazu jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,**
- g) poznání světových kulturních hodnot a tradic a utváření respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,**
- h) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.“.**

(3) Vzdělávání poskytované podle tohoto zákona je veřejnou službou.